

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általános katholikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
 Egyes számok kaphatók: a dohányüzemekben.

Moóri szerezcsen-mosás.

A moóri közéletnek ismét nincs harca. Lát-szólag csendes minden, tényleg azonban ez a mesterségesen megteremtett béke nagy vihart rejt magában s alig tévedünk, ha azt állítjuk, hogy rövid idő múlva nem lesz titok az, a mire a közelmúlt napokban a titoktartás fátólat borították „felkérés nélkül”, mégis közös megegyezéssel. Csak be kell gombolozni egészen a nagy világ szemé elől, nehogy az igazság kiderítése egyeseknek fájdalmat okozzon.

Midőn Kovács Endre moóri ügyvéd „Moóri Hírlap” címmel lapot indított, nem ok nélkül számított a közönség némi szenczióra, azt azonban senki sem merete hinni, hogy „túlíságosan felizgaltott kedélyhangulatban” veszi kezébe a közvélemény fegyverét — személyes ellenfeleivel szemben. Fogadjuk el egyelőre ilyen formában az igazságot, építsünk ez alapon. Kovács ügyvéd lapjának első számában vehemens támadást intézett a „Moórvideki Takarékpénztár” ellen vagy igazabban ama konzorcium ellen, mely megvette a gróf Veiter-féle moór-felső-dobosi pusztá-birtokot s azt parcelláztatván borsos áron értékesítette a moóriak között. Ezt a dolgot közelebbről meg kell világítanunk s meg kell magyaráznunk a takarékpénztár és konzorcium közti összefüggést.

A felső-dobosi birtokot hárman vették meg: Pencz Lajos takarékpénztári igazgató, dr. Heumann József ügyvéd, a takarékpénztár igazgató választmányának tagja és Heiszler József sövénykúti bérő. A birtokot parcelláztatták s bár holdanként átlag 300 korona volt a vételár, parcellázás után 600 koronára emelte a konzorcium. Ne minősítsük a szegényebb néposztályval szemben tanusított eme eljárást, mert hisz ki-ki úgy adja el a földjét, a hogy akarja, ámde tekintünk egy kissé a kulisszák mögé, talán magyarázatot találunk annak, miért ment bele a nép a vételbe. Pencz igazgató, Heumann választmányi tag lévén a kortesvilágban szép szolgálatot tevő takarékpénztárnál, a hitelszerzés az ő révükön a saját földjükre nem ment nehezen annál is inkább, mert az új tényleges birtokos legnagyobb része még maig sem telekkönyvi tulajdonosa a nagy áron megvett földnek. A hitelképeség ilyen-tilátásba helyezése nem volt alaptalan, mert hisz tényleg a konzorcium ki is eszközölte a markukban tartott takarékpénztárnál a kölcsönt csak azért, hogy a vételártörlesztést lehetővé tegye. A „Moórvideki Takarékpénztár” tehát erős kockázattal ment bele e pénzügyi műveletbe s nem tudjuk, hogy a takarékpénztárnak ezeken, avagy egyéb kevés óvatosságra valló eljárása indította-e a „Hazai Takarékpénztár” vezetőségét arra a kijelentésre, mely két évvel ezelőtt tényleg megtörtént, hogy tovább csakis azon esetben nyújt a takarékpénztárnak hitelt, ha a választmány minden egyes tagja magánvagyonával is szavatosságot vállal. Ez tényleg meg is történt, a mi épen nem bizonyította a „Hazai Takarékpénztár” nagy bizalmának.

Hogy pedig a közönség bizalma nem minden ok nélkül ingott meg a takarékpénztárral szemben, arra vonatkozólag a f. évi 2. számú választmányi ülés jegyzőkönyvéből említjük fel a következő sorokat:

1. Az előleg f. évi január hó 21-ig rendezendő, ellenesetben értékpapirjai eladatnak.
2. Váltói rendezendők, és pedig 3 nap alatt oly módon, hogy az intézet legalább előleget ad.

3. Az intézet f. évi július hó 30-ig a váltókat 10000 koronára leszállítja oly formát, hogy ingatlanból legalább 14000 k. érték maradjon és rendezendők meg a kezés váltók is.

4. Ha mindezen előszabott feltételek be nem tartatnak, a választmány nyugdíjazást és tartozásának perleszt fogja elrendelni.

Hogy ezt az érthetetlen szóhalmozást olvasóink előtt érthetővé tegyük, meg kell jegyeznünk, hogy ezen esetben a takarékpénztár egyik tisztviselőjéről van szó, a ki a jelenlegi legkedvezőbb becslés szerint 20000 frtot érő vagyonnal rendelkezik s az általa szolgált takarékpénztártól 17000 frt kölcsönt vett fel s e kölcsön után esedékes kamatokkal ez év elején két es fél éves hátralékban volt. Az ilyen dolog csakis nagyon kulans eljárás eredménye lehet. S hogy a betevők pénzével nem valami nagy óvatossággal bánánk, már ezen esetben is igazolja az a körülmény, hogy a fenti, nem épen jelentéktelen kölcsön telekkönyvi betáblázás útján csak az idén biztosított már úgy, a hogy, mert hisz az említett 20000 frtos birtok bírói árverésen bizonyára nem szolgálhatna a kölcsön teljes fedezetül.

De hozhatunk fel más esetet is. Van Moórott egy hatalmas, tekintélyes úr, mindezt a hivatali állása is biztosítja neki. Van ennek az urnak mintegy 60000 frtot érő vagyona, de van e mellett mintegy 120000 frtot érő adóssága is. Ehhez semmi közünk sincs. De hogy felemlítjük, nem ok nélkül történnik. A tartozás egy tekintélyes része érdekli a „Moórvideki Takarékpénztárt”, mert hisz mintegy 14000 frtot olyan kezések jóttálása mellett adott ki, a kik semminemű ingatlanuk nem tulajdonosai, az illető úr birtokára pedig nincs betáblázva ez az összeg.

Ez a két konkrét eset elég hű képet nyújtja annak a gazdálkodásnak, a melyet épen a Kovács ügyvéd által említett Hub Rezső választmányi tag sehogy sem tartott helyesnek, ez ellen fel is szólalt s mert útban volt, hát hamarosan kibukattak a részvény-vizsgálók sorából, sőt az idén 20 évi működés után számvizsgáló bizottsági állásáról is lemondatták. Egész természetesnek találjuk ezek után, hogy 11rb betétjének legnagyobb részét kivette s Székesfejérvárot helyezte el. Ott hagyott ugyan 4000 frtot, hogy mint moóri lakosnak legyen mindenkor könnyen hozzáférhető pénze. Ugyanez a ottani állapotokat igen élénk színekkel esetelő sorok kíséretében mondott búcsút a takarékpénztárnak:

„Teljes tisztelettel jelentem, hogy az összes privát vagyonom függetlenítése, töképenzemenek szabad rendelkezése, személyes megnyugvásom érdekében a választmányi tagságról ezennel lemondok.”

E szerint a ki vagyonát függetleníteni akarja, az nem lehet a „Moórvideki Takarékpénztár” választmányának tagja, de meg a személyes megnyugvás is ezt diktálja.

Ezek után nem érthetetlen-e Kovács Endre ügyvédnek, mint hírlapírónak eljárása, a midőn a lapjában intézett támadást visszaszívja s azt „felizgaltott kedélyhangulat”-ával indokolja? De bármiként is történt a dolog, nem lett volna-e a takarékpénztár vezetőségének kötelessége még a visszaszívás dacára is a legmesszebb menő vizsgálatot megnyugtítani a közönséget? Mi azt hisszük, igen. Mert hisz talán nem elégíthet ki senkit sem az a megírt, kinyomatott, lesírgönyözött, de mégis egy helyi lapban megjelent ama nyilatkozat, „hogy olyan egyénnel, a ki az ügyvédi minőségében rabbizolt pénzeket ügyfeleivel szemben el nem szá-

molja, azokat jogtalanul elszáratja és saját céljaira felhasználja.” vitakozásba nem áll. Nyíltan elhangzott vádakkal szemben egy közkereseti társaság el nem ütheti a dolgot ilyen nyilatkozáttal. Vagy igazak a vádak vagy nem, ezt csak tüzetes vizsgálat állapíthatja meg.

És Kovács Endre ügyvéd ily hatalmas vád elhangzása után elégnek tartja-e a takarékpénztár ama nyilatkozatát, melyben kijelenti, hogy a „Kovács Endre moóri ügyvéd ellen irányuló nyilatkozat közlésére senkit fel nem hatalmazott. Nem vonja tehát vissza a vádat, hanem csak közlésre nem hatalmazott fel senkit sem. Nem lett volna-e kötelessége Kovács ügyvédnek a saját reputációja érdekében az ügyvédi kamaránál ön-maga ellen vizsgálatot kérni s a megíró eljárás folyamatba tenni? Hogy ez kötelessége, az kétséget nem szenved.

Ez ügyvel még foglalkozunk részletesen, mert hisz hírlapírói kötelességünk parancsolja. Tisztázni kell a közönség előtt a dolgot teljesen. Meg kell állapítani, vajjon Pencz birtokveteli ügylete mennyiben összeférhető igazgatói állásával ez esetben? Meg kell karesznunk a nép bizalmatlanságának okát a takarékpénztárral szemben; ki kell kutatnunk az ottani hitelszövetkezet keletkezésének kényszerítő indokait, mert ez közügy, tehát közérdek is s ezt szolgálmi kötelességünk.

UJDONSÁGOK.

— **Bérmaut.** Lapunk legutóbbi számában részletesen leírtuk dr. Városey Gyula megyés püspökünk bérmautját, melyet e hó 11-én Bakony Sárkányban kezdett meg, azután Ondódon, Bodajkon, Csókakeőn folytatott. Kedden d. e. 37 kor a kies fekvésű Balinkára ment, melynek határában banderium fogadta s a plebániáról koszorú fehér ruhás leánykák s az egész község aprajának-nagyjának sorfala között vonult a csinosan feldisített templomba, a hol megható beszédet intézván az egybegyűltekhez, kiosztotta a bérmálás szentségét, majd a község küldöttségét fogadta.

— Az **isztimérick** küldöttsége lovas bandériummal és hosszú kocsisorral Balinkára eléje ment a főpásztornak, üdvözölve őt, a község elején pedig díszes diadal-kapu ékesedett, a merre a püspök utját vette mindenütt zöld lombokkal ékesítették fel az utakat s zászlók lobogtak a házakon. A templomban a szent beszéd után bérmált, utána a küldöttségeket fogadta. Gyengéd, lebilincselő modora mindenütt magával ragadta hallgatóit. Délután **Kutiba** ment Ő Méltósága s ott is kiosztván a bérmálás szentségét, fogadta a hitközség küldöttségét és Kuti község birtokosait, a két Wolf testvért. Természetes, hogy a kis község is kitett magáért, a mennyi díszit, virágot a gyönyörű vidék pazarul juttatott nekik, azt mind a főpásztor ünneplésére fordították, hogy kifeje-

zést adjanak annak a nagy öröme, melyet a község kicsinyje nagyja úgy átért.

Szerdán Székesfehérvárról a kora regeli órákban *Iszka-Szt. Györgyre* ment a megyés püspök. A bandérium a község határában fogadta s a falu elején felállított díszes diadalkapunál a község előljárósága üdvözölte a főpásztort. A plebániáról a templomba menve mise és szent beszéd után kiosztotta a bérmálás szentségét. Megható volt az iskolás gyermekek gyönyörű kéthangu éneke, a mely különösen Perozel r. kath. tanító példás buzgalmat dicséri. Maga az *iszka-szt. györgyi* templom egyik legdíszesebb és legizlésebben épült templomainak s tanubizonyoságot tett a patronusok igazi lelki buzgóságáról. Az egyházi szertartások után a küldöttségeket fogadta, majd a Bajzáth örökösök: Pappenheim grófné és Kempelen Imre látogatására ment. Méltósága, megtekintve a család gyönyörű házi kápolnáját is. Megható jelenet volt, a midőn Kempelen Imre, a templom egyik jóléltű kegyura a püspök apostoli áldását kérte. *Iszka-Szt. Györgyről* még délelőtt folyamán *Csoóra* ment a püspök. A határnál Fides István urad. tisztartó szép beszéddel üdvözölte a főpásztort, benn a fellobogózt és felvirágozott községben a diadal-kapunál pedig a község lakossága zászló-díszszel fogadta. Szent beszéd után bérmált Ó Méltósága, majd a plebániára vonult, a hol a küldöttségeket fogadta, köztük az ev. ref. egyház küldöttségét is, a melynek vezetője szép beszéddel üdvözölte Ó Méltóságát. A püspök válasza mindenkit elragadtat s azzal a benyomással távozta, hogy a béke apostola látogatta meg a községet. Az érdekes régiségekkel ékeskedő plebániában az egybegyűlt papsággal és vendégekkel együtt fényes ebédhez ültek, a hol a Szogyény-Marich család képviselőiben dr. Szabady József ügyvéd, a család ügyésze is jelen volt.

Ma reggel Szabad-Batthyánba ment a megyés püspök. A mise és bérmálás végével a majdnem teljes számban egybegyűlt papságot, majd pedig a község impozáns küldöttségét fogadta a főpásztor. Végül egy kedves csoport, az iskolás gyermekek keresték fel a püspököt, hogy hálójukat tolmácsolják és áldását kérik. A főpásztor még a délelőtti folyamán visszatért székhelyére.

— **A helyi kath. kör** a Szogyény-palota megvétele után most arra törekszik, hogy még ez évben, november hó 1-én elfoglalhassa helyét. Legnagyobb valószínűség szerint ez évben csak ideiglenesen helyezkedhetik el a Kör, mivel a várossal kötött szerződés végérvényben csak a jövő év aug. 1-én jár le. Legfőbb gondot a nagyterem felépítése okozza, a melynek díszes megalkotására a bizottság nagy áldozatokat szándékozik hozni s a mellyel városunkban is kulturmissziót fog teljesíteni. Valószínű, hogy az udvarban levő jelenlegi tágas raktárhelyiséget fogják egyelőre a Kör céljaira átalakítani, föléje, vagy az épület oldalt kihajló részébe jönne a nagy terem, mely 800—1200 embert fogadhatna magába. A serényen működő bizottságnak mindenesetre nagy érdemei lesznek e munkában s köztük az oroszlanrész dr. *Klaucz* György pápai kamarás, püsp. iroda-

igazgató, a ki eddig sem ismert fáradságot, hogy a némes célt minél előbb a megvalósulás stádiumába segítse.

— **A honvéd törzstiszti tanfolyam helyben.**

Hazay Samu vezérkari ezredes vezetése alatt a honvéd törzstiszti tanfolyam, harcászati megbeszélésre 2 napig tartózkodásra f. hó 14-én ide érkezett s f. hó 16-án Veszprémen, Zircen, Bicskén át Budapestre visszautazik. A vezető tanárokkal együtt 23-an voltak, a kik tegnap este a „Fekete sas” szálloda nagytermében a helybeli tisztikkal bajtársias vacsorára gyűltek össze, a mi alatt a honvédzenekar *Fricsaj* karmester vezetése mellett szép zenével gyönyörködtette a jelenlevőket s tette felejthetlenné a kedves estét.

— **Fényes esküvő.** E hó 11-én díszes esküvő folyt le Budapestben a Jézus Szent Szíve templomban, hol ugyanis dr. *Gyarmati* Viktor oltárhoz vezette *Maulner* Lenkét, *Maulner* Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő leányát. A templom zsufoltság megelt a legelőkelőbb közönnyel, földbirtokosok, a jogászvilág, a fővárosi tanács, kereskedők nagyszámu képviselőivel, nemkülönben a rokonság és jóbarátok számos tagjával. Az új házaspárt, nemkülönben az oly nagy mérvben közbecsülésben álló örömszülőket minden oldalról melegen üdvözölték.

— **Városi közigazgatás.** Tegnap délelőtt tartotta rendes hávi ülését a város közigazgatási bizottsága *Fidh* Pál háró főispán elnökelelelelt. Az ülés megnyitása után Tóth főjegyző jelent, hogy a Széchenyi-utcai sorompókezelésre vonatkozólag a vasuti főnök megígérte, hogy 10 percnél tovább nem lesz zárva a sorompó. *Havranek* gyorsabb kezelést óhajt.

Dr. *Bierbauer* Viktor főorvos jelenti: A város közegészsége a lefolyt ápril hóban ép oly kedvezően volt, mint az előző hónapokban. A kanyaró még mindig uralkodik, bárha már szűnőfélben van. Ezen kívül az uralkodó megbetegesések a tüdő és a légutaknak hurutos és lobos bántalmak voltak. Születési többlet 21 volt. A fertőző kórok állása a következő: Kanyaró ápolás alatt maradt április 1-re 56, megbetegedett 1 férfi, 1 nő és 96 gyermek; gyógyult 1 férfi, 1 nő 63 gyermek; elhalt 9 gyermek; ápolás alatt van 24 gyermek. A járvány kiütése óta megbetegedett 1 férfi, 3 nő és 704 gyermek, kik közül gyógyult 1 férfi, 3 nő és 700 gyermek. — Fül-törnyigolyó 2, vörheny 3, difteritász 2 (gyógyultak). Részletes jelentés: Született törvényes fi 45, nő 44; törvénytelen fi 2. Összesen: 91. Elhalt 73 egyén, kik közül fi 37, nő 36 volt. Ezek közül 7 éven alul volt törvényes fi 15, nő 17, 7 éven felüli fi 1, nő 1. — Nevezetesebb halálok: Veleszületett gyengeség 7, rángóros 1, bélhurut 5, kanyaró 9, tüdőlob 11, gümőkór 9, guta 2, vízkór 2, elmebaj 2, aggkór 7, öngyilkosság 1. A vármegyei Szt.-György kórháznak 11 halottja közül 5 volt fehérvári. Városi járványkórházi jelentés: Ápolás alatt maradt április 1-re 2 fi, 2 nő; felvételt 2 fi, 9 nő; összesen: 11. Elbocsátott 4 fi, 6 nő; összesen: 10. Ápolás alatt maradt 5 nő. Ápolási napok száma 167. Az oltási előkészületek befejeztettek. Himlő-nyirk fele részben dr. Pápai Vilmos-féle (Bpest) és dr. Jékeli László-féle (Nagy Károly) intézetből rendeltettek.

Festetics Bennó gróf kir. tanfelügyelő kérdi a tisztí főorvost, hogy az iskolák be nem zárása nem volt-e oka a kanyaró terjedésének? A tanfelügyelő nem elégitette ki a főorvos válasza, melyben a közig. bizottság határozatára hivatkozott, sőt Fanta Adolf ama megnyugtató kijelentése sem, hogy a kanyarón minden gyermeknek át kell esni; kijelenti a bizottság előtt, hogy ez ügyben feltérjesztést tett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, mert ha az iskolákat bezárták volna annak idején, a kanyaró járvány nem öltött volna oly nagy mérvet.

A pénzügyigazgatóság jelenti, hogy a házadó I—II és IV. osztályu keresetadó, tőke-kamat és járadék adó kivetése és előírása megtörtént: a III-ad osztályu keresetadó, általános jövődelmi pótladó, nyilvános számadásra kötelezett vállá-

latok és egyletek adója, végül a hadmentességi díj kivetése folyamatban van. Április hó végeig a kincstári követelések összege a múlt évi hátralékkal együtt 936.919 korona 96 fillér, befizetve Jett 524.780 korona 52 fillér. Hátralék: 412.139 korona 44. fillér. Ideiglenes hátradó mentesség 3 esetben engedélyeztetett.

Plossék pénzügyigazgató az általános jelentés után arra kéri a közig. bizottságot, hogy — miután értesülése szerint a házberjövodelmi adó emelése tárgyában ötszázal több felebbezés adott be — e felebbezések elintézésére egy véleményező bizottságot küldjön ki a saját kebeléből. Dr. *Saára* Gyula ajánlja, hogy a bizottság helyszíni szemléket is tartson s felvilágosítást kér a pénzügyigazgatótól, mi indította a pénzügyigazgatóságot az adó ily nagy mérvű felemelésére.

Plossék: Nekem nem kötelességem felvilágosítást adni, hanem a kincstár érdekeit védeni. *Farkasdy* Dező feleslegesnek tartja a hatáskör nélküli bizottság kiküldetését. *Havranek* polgármester a bizottságba Alaghy és Dieballát, majd *Farkasdyt* és *Saará*t ajánlja, de mert egyik sem fogadja el, végre dr. *Lóny* Károly és *Tóth* Artur küldetnek a pénzügyigazgatóság mellé. — A többi előadók jelentései vita nélkül tudomásul vétettek.

— **Tragédia.** Ki ne ismerte volna az örökké zsörtölődő orvost, a kinek gomblyukából a virág csak ritkán maradhatott el, hűsége vadászaktyujára nélkül meg szinte elképenni sem lehetett. Most már élettelen mind a kettő. *Rédei* József orvos ott fekszik a régi városi kórház hullaházában, várja a kartárs boncoló kését, hogy a közlelbbi halál-ok megállapítható legyen. Még reggel senki sem gondolhatta, hogy az erőteljes, jól konzervált ember ma tölti életének utolsó napját. Betegének látogatása közben érte a halál. Ugy 10 óra tájban a Malom-utca 51. számú ház felé tartott egy bérkocsin s midőn az épen arra járó *Bierbauer* főorvos kocsiját elkerülte, mosolyogva szölt át, majd a már jelzett házban *Müller* Vilmos nevű betegének látogatására sietett. *Piroska*, a doktor hűsége ebe előre sietett, alig lépett azonban az udvarra, a házörző ebnek nem tetszett a vendég s *Piroskát* marni kezdte. Hű ebéért *Rédei* mindent kész volt megtenni. Odaugrott vonító kutyája mellé, hogy megvédelmezze s mert ez kissé nehezen ment, haragra lobbant s a támadó kúvaszszal együtt a házigazda is kivette részét a szidásból. Az alig egykét percig tartó jelenetnek tragikus vége lett. Az alkoholt kedvelő vérmes embernek arcába szökik a vér — s a következő pillanatban végig terül a földön s rövid néhány pernyi vonaglás után az erőteljes ember holt teteme mellett hű kutyája keserves vonítása indítja könnyekre a körülállók. A szomszédban időző dr. *Bierbauer* Viktor főorvos segélynyújtása eredménytelen volt, a beállott halált konstalálta. Most már a hullaházban fekszik a tetem, elkísérte odáig *Piroskája* s csak nagy nehezen lehetett meghalt gazdájának Lakatos-utca 1- sz. alatti lakására vinni. A déli órákban *Fürész* József rendőrbiztos *Rédei* lakására ment, hogy a hatósági zárt foganatosítsa. Szomorú volt a szoba néma képe. A hű eb, *Piroska* nem fogadta a hatóság emberét, mozdatlanul feküdt szokott helyén, életfelt nem adott magáról többszöri szólításra sem. Már nem élt. Gazdája tragikus halálán bándokodt és nem tudta elviselni bánatát, megrepedt a szíve. A szomorú kép nem teljes. A diványon sirdogált a régi cseléd s a mint a fájdaion könnyei végigpergett arcán, meg-meg rándult néha minden izma, halványodni kezdett s a nagy testi szenvedés jelei mind sürűbben jelentkeztek. *Fürész* biztos sejtett valamit és eme balsejtemében megérsődött, midőn egy papírdarabra talált a következő irással:

„Meghaltan abban a reményben,
hogy találkoznék, ünnep lesz az égben,
jó kelkének fényes bensejében
902—V—12

Süveges Juli
saját kezemirás,
nem birom elviselni az életet.”

Fürész biztos rögtön beszállította a leányt a Szent-György kórházba, mert mérgezés tüneteit látta fenforogni. Hogy megmenthető-e az életnek, nem tudjuk.

— **Javítható miniszterek.** Széll Kálmán miniszter-elnök megjelent vasárnap a budai kath. tanonc-otthon megnyitó ünnepélyén. Rögóta vártunk már tőle hasonló cselekedetet, hogy nem csupán a Zion- és hasonló jellegű egyleteket tisztel meg magas jelenlétével, hanem a kath. jellegű intézmények is részeseilnek ily kitüntetésben. Sőt Darányi miniszter is jelen volt a lélekemelő ünnepélyen. Mi ugyan előbb mertük volna reményleni, hogy Vlasics Gyula, a vallás- és közoktatásügyi minisztere fog inkább érdeklődni az iránt, hogy mily othont teremtenek a hath. inasoknak, hogy a szocializmus örvényéből őket kiszabadítsák. De hát így is jól van. A jég olvad, az elfogultság szűkebb köre szorul s még lesz idő, a mikor megérjük, hogy katolikus vallásu minisztereiink megjelennek a Szt.-István-Társulat irodalmi ülésein, sőt talán a kath. nagygyűléseken is, a mire a protestáns vezérférfiaknál oly sok példát látnak.

— **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést: Büttel Károly dunapenteleki plebános a saját és testvérei nevében is fájó szívvel jelenti forrón szerelt édes anyjuknak öv. *Büttel* Károlyné szül. Pillohoffer Amáliának f. hó 13-án d. e. 9 órákor életének 77-ik évében, rövid szenvedés és halotti szentségek felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hűlt tete-me-i f. hó 13-án d. u. 2 órákor fogtak a dunapenteleki temetőben nyugalomra feletni. Az engesztelő szent mise pedig f. hó 16-án fog a dunapenteleki plebánia-templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Öngyilkosság.** Csanádi József pátкаи lakosnak sehogy sem volt szerencséje a nőüléssel. Az első felesége 1894-ben halt el s alig nőült meg másodsor, gondos, hű felesége az anyai hivatásnak lón áldozata. Mig szívverésének életet adott, ő maga a halállal fizette meg csecsemő gyermekének életét. 1901-ben Csanádi ismét özvegy lett, pedig három kis árvája ugyancsak megkivánta az anya gondoskodó szeretetét. Nem is volt már azóta kedve a még erőteljes férfinak, szépen eldologoztatott az édes apja gazdaságában, a hol szinte meg volt a nagy baj, mert az édes anyja évek óta rabja az ágyának. Csanádin lassanként egészen erőt vett a buskomorság, vigasztalhatlan volt. F. hó 13-án este elbeszélgetett az apai háznál s aztán megcsókolta alvó kis gyermekét s szó nélkül távozott. Reggelre kelve az öreg Csanádi szénétzett a házban, munkára keresté fiát, de biz nem találta. Rosszat sejtett annál is inkább, mert nem volt a helyén a pince-kulcs, de meg jól tudta, hogy a présházban hóg fia vadászfegyvere is. Sietve ment ki a boglyasi hegyen levő présház felé s már messziről látta, hogy mécses ég a hajlékban, melynek ablakában egy kő alatt a következő írást találta: „A ki ezt meglátja, rugja be az ajtót. Józsi.“ Benyitott az édesapa, hogy ő legyen az első, a ki fiát szétroncsolt fejével látta. Mellette fektűt vadászfegyvere, melyből egy lövedék hiányzott. Az asztalon egy levél volt ipának, Filotás Györgynek a névére címezve. Egyet kér csak benne, hogy három kis árvájáról ne feledkezzenek meg. Ő már nem bírta tovább bánatát. Felboncolás után eltemették.

— **Utóállítási határidő.** A honvédelmi minis-ter megengedte, hogy az eddigi gyakorlattól eltérőleg az utóállítások a folyó évben május hó 5-én és 20-án, június hó 5-én és 20-án, július hó 5-én és 21-én, augusztus hó 5-én, szeptember hó 5-én, október hó 6-án, november hó 5-én, december hó 5-én, 1903. évi január hó 5-én, február hó 5-én tartassanak meg. A bizottság működését Székesfejérvár sz. kir. város városházának nagytermében fogja megtartani s azt tekintettel a vasuti menetrendre mindenkor d. e. 10 órákor kezd meg.

— **Fedezellen határidő-üzenet.** Ausztriai szomszédaink nem félnek az ottani merkantilisták hatalmától és a parlamentben már legközelebb tárgyalni fogják és előreláthatóan törvényerőre is emelik az osztrák agráriusok azon javaslatát, mely a fedezetlen határidő-üzeneteknek a gabona-tőzsdén — és ezenkívül is — megköztését eltiltja és szigoruan bünteti. Bécs városának május hó 6-iki képviselőtestületi ülésében dr. Dorn megint-terpellálta a polgármestert az iránt, hajlandó-e

külön szaktanácskozmányt összehívni, s azon megállapítani, mely intézkedések által lenne a fedezetlen határidő-üzenet betiltása által okozandó károsodást a városnak elhárítani és szándékozik-e az elhárításra szükséges intézkedéseket minél előbb megtéetni? — Dr. Lueger ezen interpellációra olyan találó választ adott, hogy ezt a lapok olvasói bizonyára nálunk is, a mi viszonyainkra is, egészen megfelelőnek fogják találni, azon különbséggel, hogy sem fővárosunk polgármestere, sem bármely miniszterünk ilyen igazat mondani nem mernek. — dr. Lueger azt felelte dr. Dornnak: „En nyíltan mondom ki, hogy a fedezetlen határidő-üzenetek eltörlését nagy szerencsének tartom és nagyon sajnálom, hogy már rég el nem tiltották. Meggyőződésem szerint a fedezetlen határidő-üzenet eltiltásának a gabonaüzletre legesélyesebb káros hatása sem lesz. Ezzel is úgy leszünk, mint a hirhadt nemzetközi gabonavásárral. Azt jóslották, ha meg nem tartjuk, akkor a főváros tönkre megy. Most pedig örülünk, hogy azok a gabona-uzsorások nem jönnek ide. Tulajdonképen arról van szó, hogy ne adjon el gabonát az, a kinek rá abszolúte semmi szüksége nincsen. Ennek a szédülésnek egyszer már véget kell vetni. Ideje, hogy a törvény meghozassék és az ellene vétők fogsággal bünhődjenek és ez uton juttassanak azon tudatra, hogy valójában milyen gazfickók. (Haderlump.) — Képzhetők, mennyire fogják ezért is szidni polgármesterüket a bécsi gabona-tőzsde uzsorásai. G.

— **Uj szénkénegraktárak.** A földmivelésügyi miniszter Rácalmás és Sárobgárd községekben szénkénegraktár felállítását engedélyezte.

— **Hűtlen cseléd.** Cucák Eleonóra Sárobgárdhoz tartozó cucák-tanyai lakos a napokban észrevette, hogy íróasztalának zárt fiókjából 2 darab arany gyűrű és egy 20 koronás bankjegy, ruhaszekrényéből pedig több fehérnemű eltűnt. A csendőrség csakhamar kinyomozta a tolvajt Erdei Jolán, a károsult szobalánya személyében. Erdei Jolánt feljelentették a sárobgárdi kir. járás-bírósnál.

ÓRA JAVÍTÓ MŰHELY
Ungvári J., Kossuth-utca 2. sz.

Elvállal mindennemű óra javításokat jótállás mellett. Inga és fali órák javítása végett elegendő egy levelező-lapon értesíteni, óra javító műhely Kossuth-utca 2. sz. cím alatt és azt a háztól elhozatom.

Mészáros Miklós
m. kir. szabad. osztálysorsjegy-főelárusító
Budapest, VIII., József-körút 22—24. sz.

Ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek közvetlen beszerzését főelárudájából

1/8	1/4	1/2	1/1	Küzás május 22 és 23-án
1.50	3.—	6.—	12.—	

Megrendeléseket czélszerűségeből postantárványon kérem.

MEGHÍVÓ.**A „Pátkai Segélyegylet mint Szövetkezet“**

folyó 1902. évi május hó 25-én, vasárnap d. n. 3 órákor az egylet helyiségében

Rendes Evi Közgyűlését

tartja, melyre a Segélyegylet t. tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Az igazgató-tanács előterjesztése a Segélyegylet mint szövetkezet 1901—1902 évi forgalmáról, kapcsolatban az évi mérleg és nyereség-vesztesség számla bemutatásával, egyuttal az igazgató-tanács és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

2. A IV-ik hat éves társulat leszámolásáról és feloszlásáról jelentés.

3. Elnök Tallán Vilmos lemondása folytán új elnök választása, továbbá negy rendes igazgató-tanácsi tagnak, négy póttagnak, három felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása.

4. Netáni indítványok.

Pátka, 1902. május 11.

Az igazgatóság.

**Aki szöllőt
vagy házat
venni vagy eladni óhajt,
ugyszintén ki
értékpapírt
venni vagy eladni akar,
úgy forduljon hozzám, mert mindezt
a leggyorsabban eszközölöm.**

KRAUSZ F. VILMOS
Basa-utca 2. szám.

Hirdetések
a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ részére
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban,
Szent-István-ter 1. szám.

A „Pátkai Segélyegylet mint Szövetkezet” 1901-ik évi

MÉRLEG-SZÁMLÁJA.

Főkönyvi lap	V a g y o n	Korona érték				Főkönyvi lap	T e h e r	Korona érték				
		kor.	fil.	kor.	fil.			kor.	fil.	kor.	fil.	
67	Pénztárkészlet			344	38	32	Az 1896-97-ik évt. beiratási díjai				121	
36	Takarékpénztári betét			888	06	34	Az 1897-98-ik " " "				119	80
51	Kötelező kölcsönök			635	90	40	Az 1898-99-ik " " "				125	60
10	Felszerelések	100				47	Az 1899-900-ik " " "				131	20
	leírás	20		80		54	Az 1900-901-ik " " "				136	80
38	Perköltségi előleg			45	60	64	Az 1901-902-ik " " "				92	
50	Nyomatványok			150		33	Az 1896-97-ik évt. vagyona				14887	43
56	Segélyegyleti népkönyvtár			345	68	35	Az 1897-98-ik " " "				11886	20
62	Hátralékos kamatok			2968	34	41	Az 1898-99-ik " " "				9520	85
68	Hátralékos késedelmi kamatok			194	66	48	Az 1899-900-ik " " "				64100	01
65	Hátralékos heti befizetések			458		55	Az 1900-901-ik " " "				3196	60
						65	Az 1896-97-ik évt. heti befizetései	3080	80			
							Az 1897-98-ik " " "	2553	40			
							Az 1898-99-ik " " "	2868	60			
							Az 1899-900-ik " " "	3228	40			
							Az 1900-901-ik " " "	3387	20			
							Az 1901-902-ik " " "	2350	40	17468	80	
						53	Veszteségi alap					996
						58	Segélyegyleti könyvtár alap					347
						62	Előre fizetett kamatok					378
						60	Üzleti eredmény 3372 kor. 36 fillér.					
						33	az 1896-97. évt. 253 betéte után	1007	92			
						35	az 1897-98. " 254 " "			808	54	
						41	az 1898-99. " 289 " "			674	84	
						48	az 1899-900. " 308 " "			497	32	
						55	az 1900-901. " 330 " "			307	62	
						70	az 1901-902. " 228 " "			76	12	3372
												36
												72

Pátka, 1902. évi április 30-án.

Császár József, pénztárnok. **Schier József**, igazgató. **Tallián Vilmos**, elnök. **Ifj. Lantay Ferenc**, igazgató. **Biczó Pál**, könyvelő.

Alulírott felügyelő-bizottság a fenti mérleg-számlát a keresk. törvény 195. § értelmében átvizsgálván, azt a közgyűléshez tett évi jelentése szerint helyesnek találta. Pátkán, 1902. évi április hó 30-án.

Árpád Jenő, felügy. b. tag.

Schön Adolf, felügy. b. elnök.

Káka János, felügy. b. tag.

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA.

Főkönyvi lap	K ö l t s é g	Korona érték				Főkönyvi lap	J ö v e d e l e m	Korona érték				
		kor.	fil.	kor.	fil.			kor.	fil.	kor.	fil.	
19	Adó			63	15	62	Kamatok:					
20	Házbér			40			kölcsönök után	1114	90			
57	Vegyes költségek			152	90		hátralékos kölcsönök után	2968	34	4083	24	
63	Tiszti fizetések			856	44	68	Késedelmi kamatok:					
	Leírások:						kölcsönök és heti befizetések után	268	45			
10	felszerelések értékéből	20					hátralékos heti befizetések után	194	66	463	11	
50	nyomatványok értékéből	41	50	61	50							
60	Üzleti eredmény			3372	36							
				4546	35							

Pátkán, 1902. évi április hó 30.

Császár József, pénztárnok. **Schier József**, igazgató. **Tallián Vilmos**, elnök. **Ifj. Lantay Ferenc**, igazgató. **Biczó Pál**, könyvelő.

A végleszámló 1896—897. vagyis IV-ik évi társulat vagyommérlege.

V a g y o n	Korona érték				T e h e r	Korona érték			
	kor.	fil.	kor.	fil.		kor.	fil.	kor.	fil.
Az évi társulat beiratási díjai	121				253 teljes befizetett törzsbetétnek a 75 korona 40 fillér	1907	620		
" " " vagyona a múlt évről	14887	43			Segélyegyleti népkönyvtár alapja	2095		19097	15
" " " heti befizetései a f. évben	2622	80							
" " " hátralékos heti befizetései	458								
" " " folyó évi jövedelme	1007	92	19097	15					
			19097	15					

Pátka, 1902. ápril hó 30-án.

Császár József, pénztárnok. **Schier József**, igazgató. **Tallián Vilmos**, elnök. **Ifj. Lantay Ferenc**, igazgató. **Biczó Pál**, könyvelő.

Alulírott felügyelő-bizottság a fenti veszteség- és nyereség számlát, úgy a végleszámló évtársulat vagyommérleztást megvizsgálván, azokat helyesnek találta. — Pátka, 1902. évi május 11.

Árpád Jenő, f. b. tag.

Schön Adolf, f. b. elnök.

Káka János, f. b. tag.

Nyomatott Számmer Kálmánál, Székesfehérvárott.